

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. kovo 13 d. Nr. 21RE2-60 (AG2-34/14-2024)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Vilijos Astrauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Lauros Bernikienės, Dovilės Jazdauskaitės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovui A. T.,

2024 m. kovo 12 d. Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. gruodžio 28 d. sprendimo Nr. SS-4167 „Dėl X.Y. darbingumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje priimtas nagrinėti pareiškėjo X.Y. skundas (b. l. 1–4) atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo prašoma panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. gruodžio 28 d. sprendimą Nr. SS-4167 „Dėl X.Y. darbingumo lygio“ (toliau – ir Sprendimas) bei įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą laiką priimti naują sprendimą, vertinant medicininius bei asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijus iš naujo, atsižvelgiant į visus medicininius išrašus.

Skunde pareiškėjas nurodo, jog kreipėsi į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir NDNT, *įstaigos pavadinimas nuo 2024 m. sausio 1 d. – Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos*), darbingumo lygio nustatymui pirmą kartą. NDNT Tauragės teritorinis skyrius 2023 m. lapkričio 10 d. sprendimu Nr. STS-8233 (toliau – ir 2023 m. lapkričio 10 d. sprendimas) nustatė pareiškėjui 65 proc. darbingumo lygį. Nesutikdamas su priimtu sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į NDNT Sprendimų kontrolės skyrių dėl 2023 m. lapkričio 10 d. sprendimo panaikinimo, medicininių bei asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijų vertinimo iš naujo.

Skundu pareiškėjas nesutinka su Sprendimu, kuriuo 2023 m. lapkričio 10 d. sprendimas paliktas galioti, ir teigia, kad pareiškėjo medicininiai ir / ar asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijai nebuvo vertinti visapusiškai ir / ar neteisingai, t. y. neatsižvelgta į visus pateiktus medicininius dokumentus. Pareiškėjas teigia, kad pagal Tarptautinį ligų klasifikatorių TLK-10-AM (toliau – ir TLK-10-AM) nurodyta diagnozė „(duomenys neskelbtini)“ neatitinka tikros diagnozės pagal magnetinio rezonanso tomografiją „(duomenys neskelbtini)“ (išrašas 2023 m. liepos 28 d.), kuri nėra TLK-10-AM atskirai išskirta. Nurodo, kad šios ligos gydymas ir rehabilitacija skiriasi nuo nurodytos TLK-10-AM diagnozės (duomenys neskelbtini) gydymo ir rehabilitacijos laiko, ir dėl šios

priežasties pareiškėjas lieka nedarbingas, be pagalbos negali pilnai save apsitarnauti. Teigia, kad šias aplinkybes patvirtina gydytojų konsultacijų išrašai.

Taip pat, pareiškėjo manymu, vertinant asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijus ryšio priemonėmis, t. y. telefonu, gebėjimai galimai buvo vertinami tendencingai, neatsižvelgus į visus medicininius išrašus, nes buvo teigiama, kad pareiškėjas turi atsakyti kažkaip kitaip, negu atsakė, nes negali būti tam tikri atsakymai, kurie pagal apklausos vedėjo nuomonę neatitinka nurodytą ligos diagnozę.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atsiliepimu (b. l. 37–39) prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodo, kad pareiškėjo darbingumo lygis buvo vertinamas vadovaujantis iki 2023 m. gruodžio 31 d. galiojusiomis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 patvirtinto Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašo (toliau – ir Kriterijų aprašas), jo 1 ir 2 priedų ir Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo (toliau – ir Tvarkos aprašas) redakcijomis. Vadovaujantis Kriterijų aprašo 3 punktu, asmens darbingumo lygis nustatomas įvertinus medicininius, t. y. asmens bazinį darbingumą, ir asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijus.

Medicininiai kriterijai, t. y. bazinis darbingumas, vadovaujantis Kriterijų aprašo 4 punktu, vertinami atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę ir į visas jo darbingumui įtaką darančias ligas, traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus. Atsakovė nurodo, jog vertinant pareiškėjo darbingumo lygį 2023 metų periodu buvo vadovautasi ir Kriterijų aprašo 1 priedo VI skyriaus 42.7.3 papunkčiu (vertinamas 80 proc. bazinio darbingumo lygio verte), kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojama arterinė hipertenzija (vidutinės rizikos grupė, antro laipsnio arterinio kraujo spaudimo padidėjimas, 3 nestiprūs rizikos veiksniai (išskyrus rezistenciją insulinui ir (ar) diabetą). Pastarasis kriterijus buvo taikytas dėl tos priežasties, kad pareiškėjui diagnozuota (*duomenys neskelbtini*) liga be širdies nepakankamumo (stazinio), stebimi ryškūs arterinio kraujo spaudimo svyravimai (gydosi nereguliariai), hipertenzinių komplikacijų nėra. Patvirtinta 2023 m. rugsėjo 26 d. kardiologo konsultacijos ir 2023 m. spalio 5 d. siuntimo į NDNT duomenimis. Taip pat vertinant pareiškėjo darbingumo lygį 2023 metų periodu, buvo taikytas Kriterijų aprašo 1 priedo XIV skyriaus 80.1.2 papunktis (vertinamas 70 proc. bazinio darbingumo lygio verte), taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas stuburo funkcijos sutrikimas, vidutinis judesių apribojimas (stuburo kaklinės dalies judesių amplitudė (neutralaus nulio metodu): ištiesimas -20° / išlenkimas -20° , sukimas į dešinę -30° / į kairę -30° , pasilenkimas į dešinę -20° / į kairę -20° ; stuburo krūtininės ir (ar) juosmeninės dalies judesių amplitudė (neutralaus nulio metodu): ištiesimas -10° / išlenkimas -30° , sukimas į dešinę -20° / į kairę -20° , pasilenkimas į dešinę -10° / į kairę -10°). Pastarasis kriterijus buvo taikytas dėl tos priežasties, kad pareiškėjui diagnozuoti (*duomenys neskelbtini*) reiškiniai: skausmai, judesių apribojimas. (*duomenys neskelbtini*) dalies judesių amplitudė (neutralaus nulio metodu): ištiesimas -5° / išlenkimas -25° , sukimas į dešinę -35° / į kairę -35° , pasilenkimas į dešinę -10° / į kairę -10° , dominuoja vidutinis stuburo judesių apribojimas, kas ir atitiko minėto papunkčio dispoziciją. Patvirtinta 2023 m. rugpjūčio 1 d. neurologo, 2023 m. rugsėjo 13 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijų ir 2023 m. spalio 5 d. siuntimo į NDNT duomenimis. Atsakovė atkreipia dėmesį, kad vertinant vertebrogenines neurologines ligas, gali būti taikomas tik vienas Kriterijų aprašo 1 priedo 14 punkto papunktis arba tik vienas XIV skyriaus 80.1 papunkčio papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę pasireiškimo formą.

Teigia, kad pareiškėjo darbingumo lygis vertinimo metu negalėjo būti įvertintas mažesnėmis procentinėmis išraiškomis, nes anksčiau minėti sveikatos funkciniai sutrikimai yra vertinami vadovaujantis Kriterijų aprašo 1 priedo punktais, kurie yra įvertinti konkrečiomis bazinio darbingumo lygio vertėmis ir kurios negali būti koreguojamos ar kitaip keičiamos. Nurodo, jog NDNT, nustatydamą darbingumo lygį, vertina ne atskiras ligas, užšifruotas tam tikrais TLK-10-AM kodais, ir nustato ne sveikatos, o darbingumo lygį, kuriam iš esmės įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens

patirta trauma, o dėl jų kilę nustatyti funkciniai sutrikimai, dėl kurių masto ir yra nustatomas didesnis ar mažesnis darbingumo lygis.

Pažymi, kad Tvarkos aprašo 8 punktą nustato, kad asmuo darbingumo lygiui nustatyti siunčiamas tik po to, kai yra išnaudotos visos galimos gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonės ir išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, t. y. asmenį gydantis gydytojas, nustatęs diagnozę ir atsižvelgęs į tai, kad po taikyto gydymo ir (ar) medicininės reabilitacijos išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, kurie yra patvirtinti instrumentiniais, klinikiniais laboratoriniais ir (ar) kitais tyrimais, parengia ir įteikia asmeniui, be kita ko, asmens prašymą dėl siuntimo į NDNT, užpildytą siuntimą į NDNT, medicininių tyrimų išrašus, pavirtinančius ligos sunkumą ir diagnozę ir kt. NDNT, vertindama asmens darbingumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Gydantis gydytojas atsakingas už siuntimo į NDNT informacijos teisingumą, o už pateiktas konsultacijas – jas surašę gydytojai specialistai.

Atsiliepime nurodo, kad pareiškėjas savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu, todėl pareiškėjas, argumentuodamas tai, kad jam netinkamai nustatytas darbingumo lygis, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjo argumentai, kad jam netinkamai buvo nustatytas 65 proc. darbingumo lygis nelaikytinas teisiškai reikšmingu ir skundas atmestinas.

Pažymi, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. pasikeitė darbingumo lygio nustatymo tvarka ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, Agentūros teritorinis skyrius, priima sprendimą dėl asmens dalyvumo lygio, todėl pasikeitus asmens sveikatos būklei, ar pageidaujant, kad dalyvumo lygis būtų nustatytas nauja tvarka, asmuo turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovas prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą atsiliepime ir posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Pareiškėjui apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai (b. l. 77–78). Pareiškėjas informavo, kad Komisijos posėdyje nedalyvaus (b. l. 80).

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad bylos šalių ir (ar) jų atstovų neatvykimas į administracinių ginčų komisijos posėdį, jeigu jiems buvo apie tai tinkamai pranešta, nėra kliūtis nagrinėti skundą (prašymą) ir priimti sprendimą. Vadovaujantis nurodytu teisiniu reglamentavimu, byla išnagrinėta pareiškėjui nedalyvaujant.

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. gruodžio 28 d. sprendimo Nr. SS-4167 „Dėl X.Y. darbingumo lygio“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad NDNT Tauragės teritorinis skyrius 2023 m. lapkričio 10 d. sprendimu Nr. STS-8233 „Dėl darbingumo lygio“ nustatė pareiškėjui 65 proc. darbingumo lygį (b. l. 13–14).

Pareiškėjas 2023 m. lapkričio 28 d. skundu „Dėl Tarnybos teritorinio skyriaus priimto sprendimo“ (toliau – ir Skundas, b. l. 10–12, 39–40) kreipėsi į NDNT direktorių.

NDNT Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. gruodžio 28 d. sprendimu Nr. SS-4167 „Dėl X.Y. darbingumo lygio“ nuspręsta palikti galioti 2023 m. lapkričio 10 d. sprendimą, kuriuo pareiškėjui nustatytas 65 proc. darbingumo lygis (b. l. 5–8, 64–66). Šiame sprendime nurodyta, kad išnagrinėjus asmens byloje ir Elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ir ESPBI IS) esančius medicininius duomenis dėl siuntimo į NDNT

nurodytų diagnozių pagal TLK-10-AM kodus, vadovaujantis Kriterijų aprašo 1 priedo nuostatomis, atitinkančiomis asmeniui diagnozuotus sveikatos funkcinis sutrikimus, pareiškėjui nustatomas 63 proc. bazinis darbingumo lygis. Pareiškėjui buvo nurodyta, kokiomis Kriterijų aprašo 1 priedo normomis buvo vadovaujama vertinant kiekvieną diagnozę (pagal TLK-10-AM kodus – *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*). Sprendime taip pat nurodyta asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijų vertinimo tvarka bei tai, kad NDNT Sprendimų kontrolės skyrius pakartotinai įvertino asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimą (toliau – ir Klausimynas), nustatyta 26 balų suma, kuri patenka į intervalą 23–67, todėl pagrindo taikyti kitokį koeficientą nenustatė. Nurodyta, jog taikytas įtakos koeficientas – sudauginus ir suapvalinus nustatytas 65 proc. darbingumo lygis ($DL = 63 \text{ proc.} \times 1$). Pažymėta, jog asmeniui nebus išduodami Tvarkos aprašo 17.1 papunktyje nurodyti dokumentai. Paašškinta, jog išvadas dėl asmens sveikatos lygio ir rekomendacijas dėl fizinio krūvio išduoda gydantys specialistai, o gydantys gydytojai siunčia asmenį darbo medicinos gydytojo konsultacijai. Nuspręsta, jog NDNT teritorinis skyrius tinkamai įvertino asmeniui diagnozuotus organizmo funkcinis sutrikimus, kurie patvirtinti siuntimo į NDNT duomenimis ir kartu pateiktais dokumentais, teisingai taikė darbingumo lygio nustatymą reglamentuojančius teisės aktus ir priėmė pagrįstą sprendimą. Nurodė, jog NDNT nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius, su gydymo procesu susijusius klausimus. Taip pat nurodė, jog pasikeitus sveikatos būklei asmuo turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į NDNT ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti NDNT teritoriniam skyriui dėl pakartotinio neįgalumo lygio vertinimo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas (*pastaba, nuo 2024 m. sausio 1 d. – Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas*, ginčiui aktuali redakcija, galiojusi nuo 2023 m. balandžio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., toliau – ir NSIĮ), Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašas bei Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašas, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.), ir kiti teisės aktai.

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (minėta, įstaigos pavadinimas nuo 2024 m. sausio 1 d. – Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, toliau – ir NDNT) pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką dėl neįgalumo lygio, darbingumo lygio, profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikio, specialiųjų poreikių, specialiųjų poreikių lygio, darbo asistento pagalbos poreikio nustatymo, neįgaliojo aprūpintojo skyrimo (NSIĮ 16 straipsnio 2 dalies 5 punktą). Atsakovei teisės aktais suteikta teisė nustatyti darbingumo lygį, jo priežastį, atsiradimo laiką, terminą (NSIĮ 18 straipsnis). Vadovaujantis NSIĮ 20 straipsnio 9 dalimi, darbingumo lygio nustatymo kriterijai ir tvarka nustatyta Kriterijų aprašu ir Tvarkos aprašu.

Minėta, jog NDNT Sprendimų kontrolės skyrius, atlikęs pakartotinį pareiškėjo darbingumo lygio vertinimą, Sprendimu paliko galioti 2023 m. lapkričio 10 d. sprendimą, kuriuo pareiškėjui nustatytas 65 proc. darbingumo lygis (b. l. 5–8). Pareiškėjas skundu nesutinka su Sprendimu, nurodydamas, kad atsakovė neatsižvelgė į visus pateiktus medicininius dokumentus, t. y. pagal TLK-10-AM kodus diagnozę (*duomenys neskelbtini*) neatitinka tikrosios diagnozės pagal magnetinio rezonanso tomografiją „(*duomenys neskelbtini*)“, kuri nėra TLK-10-AM kodu atskirai išskirta. Pareiškėjas nurodo, kad šios ligos gydymas ir rehabilitacija skiriasi nuo TLK-10-AM kodu nurodytos diagnozės (*duomenys neskelbtini*) gydymo ir rehabilitacijos laiko, ir dėl šios priežasties pareiškėjas lieka nedarbingas, be pagalbos negali pilnai save apsitarnauti (b. l. 1–2).

Vienas kriterijų, vertintinų priimant sprendimą dėl asmens darbingumo lygio nustatymo, yra asmens bazinis darbingumas, kuris nustatomas vadovaujantis mediciniais kriterijais (Kriterijų aprašo 3 punktą, Tvarkos aprašo 6.1 papunktis). Bazinis darbingumas vertinamas atsižvelgiant į

asmens sveikatos būklę: į visas jo darbingumui įtaką darančias ligas, traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus (Kriterijų aprašo 4 punktas). Vadovaujantis Tvarkos aprašo 8 punktu, asmenį gydantis gydytojas, siūsdamas asmenį į NDNT darbingumo lygiui nustatyti, ESPBI IS pateikia klinikinius elektroninius dokumentus E025 „Ambulatorinio apsilankymo aprašymas“ ar E003 „Stacionaro epikrizė“ ir E027 „Siuntimas konsultacijai, tyrimams, gydymui“, nurodytus Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos naudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. V-657, priede (toliau – klinikiniai elektroniniai dokumentai E025 ar E003 ir E027), kuriuose nurodo diagnozę (-es), dėl kurios (-ių) asmuo siunčiamas į NDNT darbingumo lygiui nustatyti, asmeniui taikytą gydymą ir (ar) medicininę reabilitaciją, įvertina, ar ESPBI IS nurodytos visos asmeniui suteiktos konsultacijos, atlikti instrumentiniai, klinikiniai laboratoriniai ir (ar) kiti tyrimai, patvirtinantys tą (tas) diagnozę (-es).

Bylos duomenimis, pareiškėjas buvo siunčiamas į NDNT darbingumo lygiui nustatyti dėl šių diagnozių (pagal TLK-10-AM kodus): (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), kai nėra opos arba uždegimo (b. l. 63). Skundžiamame sprendime detalai nurodyta kokiais Kriterijų aprašo papunkčiais vadovautasi vertinant bazinį darbingumo lygį dėl E027 „Siuntimas konsultacijai, tyrimams, gydymui“ nurodytų diagnozių: vertinant pareiškėjo bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*) buvo vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo VI skyriaus 42.7.3 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojama arterinė hipertenzija (vidutinės rizikos grupė, antro laipsnio arterinio kraujo spaudimo padidėjimas, 3 nestiprūs rizikos veiksniai (išskyrus rezistenciją insulinui ir (ar) diabetą), nustatytas 80 proc. bazinis darbingumo lygis; vertinant pareiškėjo bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*) buvo vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo XIV skyriaus 80.1.2 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas stuburo funkcijos sutrikimas, vidutinis judesių apribojimas (stuburo kaklinės dalies judesių amplitudė (neutralaus nulio metodu): ištiesimas -20° / išlenkimas -20° , sukimas į dešinę -30° / į kairę -30° , pasilenkimas į dešinę -20° / į kairę -20° ; stuburo krūtininės ir (ar) juosmeninės dalies judesių amplitudė (neutralaus nulio metodu): ištiesimas -10° / išlenkimas -30° , sukimas į dešinę -20° / į kairę -20° , pasilenkimas į dešinę -10° / į kairę -10°), nustatytas 70 proc. bazinio darbingumo lygis. Vadovaujantis Kriterijų aprašo 6.1 papunkčiu, numatančiu, jog tuo atveju, kai dėl kito organizmo funkcinio sutrikimo nustatyti bazinio darbingumo procentai yra 70–80, dėl sunkiausio organizmo funkcijos sutrikimo nustatyti bazinio darbingumo procentai yra dauginami iš koeficiento 0,9, bazinio darbingumo procentai (70 proc.) buvo dauginami iš koeficiento 0,9 ir bazinis darbingumas prilygintas 63 proc.

Pareiškėjas skundu ginčą dėl darbingumo lygio iš esmės kelia dėl netinkamos diagnozės, t. y., kad TLK-10-AM kodu (*duomenys neskelbtini*) išskirta diagnozė neatitinka, pareiškėjo manymu, tikrosios diagnozės pagal magnetinio rezonanso tomografiją „(*duomenys neskelbtini*)“ ir kuri nėra TLK-10-AM kodu atskirai išskirta. Pažymėtina, jog už ESPBI IS pateiktų klinikinių elektroninių dokumentų E025 ar E003 ir E027 parengimą ir (ar) siuntimo į NDNT darbingumo lygiui nustatyti teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas; už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą atsako konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas (Tvarkos aprašo 45 punktas). Bylos duomenimis, po kontrolinio magnetinio rezonanso tomografijos tyrimo 2023 m. liepos 28 d. pareiškėjui gydytojo specialisto buvo nustatytos diagnozės TLK-10-AM kodais (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*), įvertinus magnetinio rezonanso tomografijos rezultatus (*duomenys neskelbtini*), b. l. 43). Minėta, jog atsakovė nustatydamas asmens bazinį darbingumo lygį tik vertina medicininius kriterijus, kurie nurodyti klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose E025 ar E003 ir E027, tačiau neturi galimybės keisti / tikslinti ar nustatyti naujas diagnozes asmeniui. Nustatytų aplinkybių pagrindu, Komisija sprendžia, jog bazinio darbingumo lygis pareiškėjui apskaičiuotas tinkamai, įvertinus visas diagnozes, dėl kurių pareiškėjas buvo siunčiamas į NDNT darbingumo lygiui nustatyti, įvertinti atlikti instrumentiniai, klinikiniai laboratoriniai ir (ar) kiti

tyrimai, patvirtinantys tas diagnozes, ir atsakovė neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo kitaip vertinti ar taikyti Kriterijų aprašo normas.

Nagrinėjamoje byloje, ginčas kilęs ir dėl, pareiškėjo teigimu, netinkamai atlikto asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijų vertinimo ryšio priemonėmis (telefonu), darant įtaką pareiškėjo atsakymams (b. l. 3). Minėta, jog pareiškėjas Skundu kreipėsi dėl pakartotinio darbingumo lygio vertinimo (b. l. 10–12). Vadovaujantis Tvarkos aprašo 12.6 papunkčiu, darbingumo lygis nustatomas asmeniui nedalyvaujant, kai darbingumo lygis vertinamas pakartotinai; Klausimynas pildomas ir su jo rezultatais asmuo ar jo atstovas supažindinamas susisiekus elektroninių ryšių priemonėmis. Pažymėtina, jog asmuo gali būti pakviestas atvykti į NDNT dalyvauti pakartotinai vertinant jo darbingumo lygį, jei pildant Klausimyną elektroninių ryšių priemonėmis kyla abejonių dėl asmens ar jo atstovo teikiamos informacijos teisingumo arba asmuo ar jo atstovas išreiškia norą (raštu arba žodžiu) atvykti į NDNT ir dalyvauti pildant Klausimyną (Tvarkos aprašo 12.6 papunktis).

Bylos duomenimis, NDNT Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį pareiškėjo darbingumo lygio vertinimą, 2023 m. gruodžio 22 d. 13.10 val. susisiekė su pareiškėju telefonu ir tokiu būdu pildė Klausimyną ir su jo rezultatais supažindino pareiškėją (b. l. 70). Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijai vertinami balais nuo 0 iki 4, atsižvelgiant į asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniame gyvenime, dirbti, panaudoti turimą profesinę kvalifikaciją ar įgyti naują bei būti savarankiškam (Kriterijų aprašo 8 punktas). Pareiškėjo atveju, pakartotinai įvertinus Klausimyną, nustatyta bendra 26 balų suma (b. l. 68–75), kuri patenka į intervalą 23–67, taikytinas koeficientas 1 (Kriterijų aprašo 10.3 papunktis, b. l. 69). Nors pareiškėjas skunde teigia, kad buvo daroma įtaka jo atsakymams į Klausimyno klausimus (b. l. 3), tačiau šie teiginiai nepagrįsti jokiais objektyviais duomenimis. Byloje nenustatyta, kad pareiškėjas būtų reiškęs pastabas atsakovės darbuotojui, apklaususiam pareiškėją, dėl netinkamai atliekamos procedūros ar būtų išreikštas pareiškėjo nesutikimas su Klausimyno atsakymų įvertinimu atitinkamu balu. Taipogi, nėra duomenų, kad pareiškėjas būtų nesutikęs su taikyta Klausimyno pildymo forma, t. y. būtų išreiškęs norą (raštu arba žodžiu) atvykti į NDNT ir dalyvauti pildant Klausimyną. Išdėstyto pagrindu Komisija sprendžia, jog nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo pripažinti, kad Klausimyno pildymo telefonu procedūra buvo pažeista, netinkamai apskaičiuota bendra balų suma ir taikytinas koeficientas.

Vadovaujantis Kriterijų aprašo 11 punktu, apskaičiuojant asmens darbingumo lygį, bazinio darbingumo procentai dauginami iš Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficiento. Nagrinėjamo atveju, apskaičiuojant pareiškėjo darbingumo lygį, bazinio darbingumo procentai (63 proc.) buvo dauginami iš Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficiento – 1, todėl pareiškėjui nustatytas 65 proc. darbingumo lygis.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Komisija sprendžia, jog atsakovė tinkamai įvertino ir apskaičiavo pareiškėjui taikytiną bazinio darbingumo dydį, tinkamai nustatė taikytiną Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficientą bei pagrįstai pareiškėjui nustatė 65 proc. darbingumo lygį, todėl nėra pagrindo naikinti priimtą Sprendimą skunde išdėstytų argumentų pagrindu.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAĮ išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 4 punktas).

Atsižvelgiant į išdėstyta, sprendžiama, jog skundžiamas 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimas atitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintus administraciniam sprendimams keliamus reikalavimus, priimtas nepažeidžiant VAĮ 3 straipsnyje įtvirtinto įstatymo viršenybės principo, todėl nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo pripažinti Sprendimą neteisėtu ir jį panaikinti.

Netenkinus reikalavimo dėl Sprendimo panaikinimo, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinio skundo reikalavimo dėl įpareigojimo atlikti veiksmus, t. y. įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą laiką priimti naują sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo X.Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. gruodžio 28 d. sprendimo Nr. SS-4167 „Dėl X.Y. darbingumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administracinio teismo Klaipėdos rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vilija Astrauskienė

Komisijos narė

Laura Bernikienė

Dovilė Jazdauskaitė